SPRAVODAJCA

Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV

SPRÁVA O ČINNOSTI

ASOCIÁCIE SLOVENSKÝCH GEOMORFOLÓGOV PRI SAV ZA ROK 2017

V roku 2017 Asociácia slovenských geomorfológov pri SAV neorganizovala žiadne vlastné podujatie. Podieľala sa na príprave tradičnej 11. vedeckej konferencie *Výskum, využívanie a ochrana jaskýň*, ktorá sa konala 25. – 26. októbra 2017 v Liptovskom Mikuláši a dočítate sa o nej v osobitnej správe.

Pokračovalo vydávanie časopisu *Geomorphologia Slovaca et Bohemica*. Prvé číslo prinieslo články Aleny Gessert a Veroniky Strakovej (Geomorfologické pomery a inventarizácia lokalít penovcov a travertínov vo východnej časti Slovenského krasu) a Jaroslava Bušu (História, súčasnosť a charakteristika radarovej satelitnej interferometrie InSAR – ako perspektívna monitorovacia metóda svahových deformácií). Druhé číslo vyšlo ako monografia Miroslava Žiaka *Lavínová hrozba vo vysokohorskom prostredí Slovenska a Poľska*. Internetové stránky časopisu nájdete na adrese: http://www.asg.-sav.sk/gfsb/home/index.php.

Z celosvetového hľadiska bola nesporne najvýznamnejšou udalosťou 9. medzinárodná geomorfologická konferencia IAG/AIG, ktorá sa konala 6. – 11. novembra 2017 v hlavnom meste Indie Naí Dillí a na ktorej malo aj Slovensko viacnásobné zastúpenie. Viacerí členovia našej asociácie sa zúčastnili aj na každoročnej konferencii Českej asociace geomorfologů (17. - 19. mája 2017, Peci pod Sněžkou).

V roku 2017 sa dvom našim členom podarilo úspešne ukončiť doktorandské štúdium. Mgr. Petrovi Bandurovi, PhD. a Mgr. Jurajovi Procházkovi, PhD. blahoželáme k udeleniu titulu *philosophie doctor*.

Finančná situácia asociácie bola v roku 2017 nasledovná. K 1. januáru 2017 predstavoval majetok ASG pri SAV súhrnne 552,49 EUR, k 31. decembru 2017 to bolo **367,79 EUR**. Prehľad celkovej bilancie, aj v porovnaní s predošlými rokmi, poskytuje nasledovná tabuľka:

Majetok	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
pokladňa	665,97	815,97	450,6	240,6
banka	990,03	543,1	101,89	127,19
spolu	**1656**	**1359,07**	**552,49**	**367,79**

Príjmy	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
členské	160	150	80	110
dotácie	0	0	0	0
konferencia	1540	0	3261,5	0
iné	0,19	22,03	0,02	92
Spolu	**1700,19**	**172,03**	**3341,52**	**202**

Výdavky	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
nákupy	478,22	0	305,1	0
služby	2047,81	448,96	3833	386,7
iné	48,1	20	10	0
spolu	**2574,13**	**468,96**	**4148,1**	**386,7**

Rozdiel	**-873,94**	**-296,93**	**-806,58**	**-184,7**

V roku 2017 sme mali príjmy z členských príspevkov a z príspevkov na časopis zo strany viacerých knižníc. Naša činnosť bola podporená taktiež prostredníctvom spolupráce s Geografickým ústavom, ktorý dostal na projekt spoločných akcií s ASG pri SAV príspevok od SAV v celkovej výške 500,- EUR. Tie boli použité na nákup materiálu pre redakciu časopisu ***Geomorphologia Slovaca et Bohemica*** a na väzbu časopisu. Nákupy v úhrnnej výške 200 EUR prebehli v rámci účtovníctva Geografického ústavu SAV. V našej bilancii sa objavuje výdavok 300 EUR na väzbu časopisu. Táto suma nám bola zo strany Geografického ústavu SAV refundovaná, v dôsledku administratívnej chyby však boli peňažné prostriedky na náš účet prevedené až v roku 2018 a preto sa na strane príjmov táto suma ešte nenachádza. Ostatné výdavky predstavujú bankové poplatky.

V roku 2018 by sa pozornosť slovenskej geomorfologickej komunity mala sústrediť na september, kedy sa uskutoční jubilejná 10. konferencia Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV. Podujatie bude tentoraz súčasťou spoločného kongresu Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV a České geografické společnosti, ktorý sa bude konať v priestoroch Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (4. - 8. septembra 2018). Pri tejto príležitosti bude zvolané aj mimoriadne Valné zhromaždenie našej asociácie.

Na záver pripomíname našu internetovú stránku: www.asg.sav.sk.

Ján Novotný

11. VEDECKÁ KONFERENCIA „VÝSKUM, VYUŽÍVANIE A OCHRANA JASKÝŇ“

GEOLOGICKO-GEOMORFOLOGICKÁ ČASŤ

V dňoch 25. – 26. októbra 2017 Štátna ochrana prírody SR, Správa slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva a Asociáciou slovenských geomorfológov pri SAV organizovala 9. vedeckú konferenciu *Výskum, využívanie a ochrana jaskýň*. Konala sa v Slovenskom múzeu ochrany prírody a jaskyniarstva v Lipútovskom Mikuláši. Hlavným cieľom konferencie bola prezentácia najnovších výsledkov výskumu, environmentálneho monitoringu a ochrany krasu a jaskýň na Slovensku.

Hlavný odborný program tvorilo 25 referátov a 9 posterov, z toho 13 referátov a 4 postery boli geologického a geomorfologického zamerania. Referáty sa zaoberali mikrobiálno-mineralogickými interakciami z niektorých indických jaskýň (P. Baskar, S. Baskar), kombinovaným záznamom stabilných izotopov zo sintrov Demänovského jaskynného systému za posledných viac ako 12-tisíc rokov (M. Gąsiorowski, H. Hercman, M. Gradziński, J. Pawlak, M. Błaszczyk, P. Bella), kyslíkovou izotopovou stratigrafiou ako nástrojom na určovanie mladoa strednopleistocénnych sintrov (M. Błaszczyk, H. Hercman, J. Pawlak, M. Gąsiorowski, Š. Matoušková, M. Aninowska, D. Kicińska, A. Tyc), záznamami stabilných izotopov z emského stalagmitu z jaskyne Orlova Chuka v Bulharsku (J. Pawlak, H. Hercman, M. Błaszczyk), litologickými pomermi jaskyne Okno v Nízkych Tatrách (Ľ. Gaál, J. Michalík), problematikou genézy Ochtinskej aragonitovej jaskyne v dôsledku oxidácie ankeritov (P. Bella, P. Bosák, Ľ. Gaál, P. Pruner, D. Haviarová), faktormi podmieňujúcimi vytváranie travertínov a sintrov v riečiskách povrchových a podzemných vodných tokov v Slovenskom krase (W. Wróblewski, M. Gradziński, J. Motyka), výskytom kryogénnych jaskynných karbonátov na Slovensku (M. Orvošová, R. Milovský, Ľ. Luhová, S. Milovská, J. Šurka), pohybmi na zlomoch v krasových a pseudokrasových jaskyniach na základe 15-ročného systematického monitoringu (J. Stemberk), aktívnou tektonikou Bozkovských dolomitových jaskýň v kontexte európskej geodynamiky (M. Briestenský), morfologicko-sedimentárnou štruktúrou koryta Demä-

Obr. 1 Prednášková časť konferencie (Foto P. Bella).

Obr. 2 Prednáška M. Lehotského, predsedu Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV (Foto P. Bella).

Obr. 3 Exkurzia pri Brestovskej vyvieračke (Foto P. Bella).

novky v Demänovskej jaskyni Slobody (M. Lehotský, P. Bella, V. Gajdoš, D. Haviarová, K. Rozimant, M. Rusnák, J. Sládek), spôsobom vzniku a závislosťou riečnych koridorov IV. vývojovej úrovne Dobšinsko-stratenského jaskynného systému od geologicko-tektonickej stavby (J. Tulis, L. Novotný), ako aj kontinuálnym a integrálnym meraním objemovej aktivity radónu vo Važeckej jaskyni (I. Smetanová, K. Holý, M. Müllerová, L. Kunáková, H. Cabáneková). Postery poukázali na možný zdroj unikátneho sfarbenia kvapľových útvarov v Modrej jaskyni pri Malužinej (J. Littva), sedimentárne prostredie vzniku travertínovej kopy na Čereni pri Ludrovej v Liptovskej kotline (P. Sala, P. Bella, M. Gradziński), nálezy fosílnych chobotnatcov (Proboscidea, Mammalia) z jaskýň Slovenska (Cs. Tóth) a korózne škrapy v Poľskej Jure v regióne Krakova (A. Gądek).

Abstrakty všetkých referátov a posterov sú uverejnené v časopise Aragonit, číslo 22/2 z roku 2017. Za prednáškovou časťou konferencie nasledovala dňa 26. októbra 2017 prehliadka expozícií Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva a Brestovskej jaskyne s krasovými javmi v jej okolí (severozápadný okraj Západných Tatier). Na konferencii bolo prítomných 73 účastníkov, z toho 29 zo zahraničia (z Českej republiky, Poľska a Indie).

Pavel Bella

KONFERENCIA ČESKEJ ASOCIÁCIE GEOMORFOLÓGOV V PECI POD SNĚŽKOU 2017

Prírodovedecká fakulta Karlovej Univerzity v Prahe pod záštitou Českej asociácie geomorfológov (ČAG) usporiadala v dňoch 17.-19.5.2017 v Peci pod Sněžkou v poradí už 17. medzinárodnú konferenciu s titulom *Stav geomorfologických vyzkumů v roce 2017*.

Program konferencie bol rozdelený do ôsmych blokov. Šesť sekcii bolo venovaných ústnym prezentáciám a zvyšné dve tvorili posterovú sekciu. V rámci prednášok odzneli dve vyžiadané prednášky, ktoré predniesol Michales Märker prezentujúci tému *Multidisciplinárny výskum evolúcie krajiny a histórie využitia krajiny pod horou Vezuv*, a Jan Blahůt s témou *Analýza príčin zosuvu z júna 2013 na diaľnici D8 pri Dobkovičkách*.

V hlavnom programe konferencie odznelo celkom 30 prezentácií od geomorfológov z Českej republiky, Poľska, Slovenska a Talianska. Prezentované výskumy sa zaoberali prevažne fluviálnou geomorfológiou, zosuvmi, neotektonickým vývojom územia a aplikáciou geofyzikálnych metód.

Asociácia slovenských geomorfológov bola zastúpená pracovníkmi z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a Geografickým ústavom SAV. Konkrétne svojimi prednáškami prispeli autori Ladislav Vitovič a Jozef Minár s témou prednášky: *Neotektonická regionalizácia Liptovskej kotliny*, kolektív autorov Miloš Rusnák, Milan Lehotský, Anna Kidová a Jozef Dudžák s témou: *Multitemporálne meranie konektivity hrubozrných sedimentov pozdĺž divočiaco-migrujúcej rieky* a Jozef Dudžák s prezentáciou: *Identifikácia hraníc foriem reliéfu v koryte rieky pomocou jazyku Python v GIS.*

V posledný deň konferencie sa uskutočnila exkurzia v okolí vrchu Sněžka, kde na vybraných lokalitách boli prezentované prejavy glaciálnych a periglaciálnych procesov na vývoj krajiny.

Jozef Dudžák

Obr. 1 Účastníci konferencie a prezentácie Jozefa Dudžáka v Peci pod Sněžkou.

Obr. 2 Doktorand Katedry fyzickej geografie a geoekológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave Ladislav Vitovič na exkurzii v okolí vrchu Sněžka.

Obr. 3 Trasa exkurzie viedla cez osadu Modrý dol, v pozadí je Studniční hora.

9. MEDZINÁRODNÁ GEOMORFOLOGICKÁ KONFERENCIA NEW DELHI, 2017

Po konferenciách v Manchestri (1985), Frankfurte nad Mohanom (1989), Hamiltone (1993), Bologni (1997), Tokiu (2004), Zaragoze (2005), Melbourne (2009) a Paríži (2013) sa pod záštitou Medzinárodnej asociácie geomorfológov (International Association of Geomorphologists/ Association International des Géomorphologues – IAG/AIG) v dňoch 6. až 11. novembra 2017 znova zišli geomorfológovia z celého sveta v New Delhi v kongresovom centre Vigyan Bhawan. Konferenciu zorganizoval Indický ústav geomorfológov a North-Eastern Hill University, Shillong, pričom predsedom organizačného tímu bol Professor Sunil Kumar De. Ústredná téma *Geomorphology and Society* naznačila, že jej cieľom bolo, okrem poskytnutia širšej platformy na prezentáciu výsledkov v podobe prednášok a posterov a na diskutovanie v rámci oficiálneho programu i v kuloároch, aj zamyslenie sa nad novými formami geomorfologického výskumu reflektujúc rôzne aspekty spoločenských požiadaviek a aplikácií v meniacich sa environmentálnych podmienkach.

Celkovo sa na konferencii zúčastnilo 477 delegátov z 44 krajín. Najvýraznejšie zastúpenie mala domáca India s 172 účastníkmi, nasledovala Brazília s 34 účastníkmi, Francúzsko (30 účastníkov) a Čína (26 účastníkov). Slovensko reprezentovali piati geomorfológovia (M. Lehotský, A. Kidová a M. Rusnák z Geografického ústavu SAV a J. Minár a P. Bandura z Katedry fyzickej geografie a geoekológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave). Konferencia bola rozdelená celkovo do 6 dní, 6 konferenčných miestností a mala celkovo 41 odborných sekcií, kde bolo prezentovaných 477 orálnych prezentácii a 263 posterov. Najviac prezentácii (64) bolo prednesené v 13. sekcii *Fluvial Processes and Landforms*.

Odborné sekcie konferencie:

S1 Theoretical Geomorphology S22 Quantitative Geomorphology and Modelling

S23 Geomorphological Mapping

S24 Geomorphology and Allied Disciplines: Mutual Contributions for the Progress of Integrated Environmental and Disaster Studies

S25 Future Earth: Research for Global Sustainability

S26 Connectivity in Geomorphology

S27 Sediment Budgets

S28 Tropical Rivers

S29 Geomorphology of Rocky Coasts

S30 Submarine Geomorphology

S2 Applied Geomorphology

S3 Geomorphic processes in coupled human and natural systems

S4 Geomorphological Resources

S5 Volcanic Geomorphology

S6 Karst Geomorphology

S7 Anthropocene Geomorphology

S8 Geomorphological Outreach

S9 Bio-geomorphology

S10 Weathering, Soils and Regolith on different time scales

S11 Hillslope Processes and Mass Movements

S12 Palaeohydrology and Fluvial Archives – hydrological extreme and critical events

S13 Fluvial processes and landforms

S14 Large Rivers

S15 Integrated River Management

S16 Coastal Geomorphology and Management

S17 Arid and Semi-arid Geomorphology

S18 Tropical Geomorphology

S19 Glacial and Periglacial Geomorphology

S20 Mountain Geomorphology

S21 Application of Remote Sensing and Geographical Information System in Geomorphology

Na otváracom ceremoniáli boli za čestných členov vymenovaní profesori (zľava doprava): Zbigniew Zwoliński (Poľsko), Mateo Gutierrez (Španielsko), Paola Fredi (Taliansko), Savindra Singh (India), Michael Crozier (Nový Zeland), Morgan De Dapper (Belgicko) a Jean-Pierre Peulvast (Francúzsko).

S31 Landform Assessment for Geodiversity: General Geomorphology, Geodiversity, Geoconservation

S32 Planetary Geomorphology

S33 Tectonic Geomorphology

S33a Tectonic Geomorphology of Kachchh Basin

S34 Geoarchaeology

S35 Geomorphological Hazards and Risks: risk mitigation through new techniques under the challenges of environmental changes

S36 Geomorphosites and Geotourism

S37 Danxia Geomorphology

S38 Extreme Events in Geomorphology

Kľúčové prezentácie, ktoré odzneli počas konferencie predniesli významní geomorfológovia, a to Prof. Mike Crozier (Nový Zeland), Prof. Gerald Nanson (Austrália), Prof. Takashi Oguchi (Japonsko), Prof. Morgan De Dapper (Belgicko), Prof. Francisco Gutierrez (Španielsko), Prof. Savindra Singh (India), Prof. Avijit Gupta (Austrália), and Prof. Irasema Alcantara Ayala (Mexiko). Zástupcovia Asociácie slovenských geomorfológov na konferencii predniesli nasledovné príspevky:

Miloš Rusnák prezentuje príspevok v sekcii *Geomorphological mapping*.

Anna Kidová pri prezentácii príspevku v sekcii *Fluvial processes and landforms*.

v sekcii S13: Fluvial processes and landforms *Post-Flood Period Serial Geomorphic Analysis (P O P S E G A) and Recent Channel Planform Evolution of A Braided-Wandering River* – A. Kidová,

v sekcii S23: Geomorphological mapping *High-Resolution River Landscape Mapping By UAV Technology And Comparison With Traditional Field Mapping: Case Study Of Belá River Reach, Slovakia* – M. Rusnák,

Výkonný výbor (zľava doprava): Konstantinos VOUVALIDIS (Grécko) – predseda organizačného výboru regionálnej konferencie IAG, Mihai MICU (Rumunsko) - tajomník, Kosmas PAVLOPOULOS (Grécko) - publikačné aktivity, Susan CONWAY (Veľká Británia) - médiá, Sunil Kumar DE (India) - viceprezident, Mauro SOLDATI (Taliansko) – prezident, Piotr MIGOŃ (Poľsko) – kooptovaný člen , Takashi OGUCHI (Japonsko) – kooptovaný člen, Francisco GUTIERREZ (Španielsko) - viceprezident, Ghislain ZANGMO TEFOGOUM (Kamerun) – kooptovaný člen. Chýbajú Emmanuel REYNARD (Švajčiarsko) – pokladník, Marta DELLA SETA (Taliansko) – kooptovaný člen, Andrea Coronato (Argentína) – kooptovaný člen, Allan James (USA) - kooptovaný člen, Lúcio CUNHA (Portugalsko) – predseda organizačného výboru 10. Konferencie IAG a Adel SEPEHR (Irán) – predseda organizačného výboru regionálnej konferencie IAG.

Milan Lehotský, Miloš Rusnák a Anna Kidová v konferenčnej sále s členom výkonného výboru IAG prof. Takashi Oguchim z Japonska.

v sekcii S23: Geomorphological mapping *Morphometrical-Morphostructural Subdivision Of The Western Carpathians (Slovakia) By Object-Based Image Analysis (OBIA)* – P. Bandura,

v sekcii S26: Connectivity in geomorphology *Multitemporal Approach to Measurement Coarse Sediment Connectivity (Case Study of a Braided-Wandering River)* – M. Lehotský,

v sekcii S33: Tectonic geomorphology *Physically-Based Segmentation Of The Land Surface For Morphotectonic Analysis* J. Minár.

Na konferencii bol zvolený nový výkonný výbor a taktiež bolo rozhodnuté o konaní dvoch

Účastníci post-konferenčnej exkurzie *Thar Desert* pred Central Arid Zone Research Institute v Jodhpure ajej hlavný organizátor a sprievodca Dr. Pratap C. Moharana (druhý zľava).

regionálnych konferencií (v Grécku 2019 a Iráne 2020) ako aj o mieste konania 10. Konferencie IAG. Táto sa bude konať v meste Coimbra (Portugalsko) v roku 2021 a jej motto je *Geomorphology and global change.*

Po skončení konferencie, sa v dňoch 12. - 16. novembra pracovníci z Geografického ústavu zúčastnili exkurzie, ktorá bola zameraná na problémy dezertifikácie a boja proti nej, recentného geomorfologického vývoja štátu Radžastán, manažmentu vodných zdrojov pre zásobovanie vodou obyvateľstva a zavlažovanie poľnohospodárskych plodín a vplyvom prírodných katastrof na sídla a obyvateľstvo Radžastánu. Exkurzia bola organizovaná v západnej časti indického štátu Radžastán v jeho púštnej a polopúštnej časti, a to v okolí miest Jodhpur a Jailsalmeir. Jej zahraniční účastníci reprezentovali štáty Argentína, Austrália, Česká republika, Francúzsko, Izrael, Slovensko, Japonsko, Poľsko, Rumunsko, Taliansko a USA. Exkurziou nás sprevádzali nás pracovníci inštitútu CAZRI (Central Arid Zone Research Institute) na čele s Dr. Pratapom C. Moharanom.

Kolegovia z Katedry fyzickej geografie a geoekológie sa zúčastnili exkurzie v predhorí Himalájí, kde sa mali možnosť zoznámiť s vplyvom mladých tektonických pohybov na vývoj a zmeny koryta Gangy. V rámci konferencie ako aj počas exkurzií prebiehali neformálne rozhovory s poprednými geomorfológmi z mnohých zúčastnených krajín ako aj z Indie.

Milan Lehotský

Reprezentanti Asociácie slovenských geomorfológov a České asociace geomorfologů v konferenčnej sále. (zľava doprava): Miloš Rusnák, Peter Bandura, Karel Šilhán, Tomáš Pánek, Jozef Minár, Milan Lehotský, Petra Štepančíková.